

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historiae Ecclesiasticae Pars ...

Historiae Ecclesiasticae Pars Tertia, Qva Continentvr Hermiae Sozomeni
Salaminij lib. 9. Euagrij Scholastici Epiphanensis lib. 6

Christopherson, John

[Köln], 1569

De inuentione reliquiarum sanctorum quadraginta martyrum. Cap. II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12718

SOZOMENI HISTOR.

ad suppeditandum incolentibus alimentum: Si quis verò de harum rerum veritate experientiae suae credere malit quàm verbis meis, comperiet me neque falsè neque ad gratiam hæc scribere, si modò apud eius curiæ Præfectos conscriptam perlegerit harum rerum historiam, & ex actis publicis æstimet, an scriptis nostris res gestæ consonent. Si cui verò hæc sola ad faciendam fidem non sufficiunt, fidem iusuper vel Deus ipse faciat, qui illam omnibus modis ob rationem vitæ charam habet, vt quam & præcantem promptè exaudiat, ac sæpius de rebus agendis sua apparitione certiozem faciat: Nemo enim Dei amorem hominibus vnquam conciliari dixerit, nisi ipsi suis operibus se illo dignos præstiterint: Cæterum quantum quidem ad particulare demonstrationem in singulis diuinitus exhibitis attinet, vt intelligatur Deo charam esse Imperatoris sororem, deinceps volens supersedebo, ne quis fortè calumnietur, me, qui alia scribere susceperim, in laudum campos expatari: Illud autem quod mihi & ecclesiasticæ historiæ proprium, & diuini erga illam amoris illustre argumentum esse videtur, hoc loco referam, etiamsi tempore quidem serius acciderit: habet autem se hoc modo.

De inuentione reliquiarum sanctorum quadraginta martyrum. CAP. II.

Mulier quædam Eusebia nomine hæreseos Macedonianæ ministra, domum & hortum habebat extramœnia ciuitatis Constantinopolitanæ, & sanctas reliquias hic asseruabat quadraginta militum, qui apud Sebastiam Armeniæ tempore Licinij martyriũ fecerant: Ea cum esset moritura locum hunc reliquit monachis sibi in religione conformibus, & eos iureiurando adstrinxit, vt se ibidem sepelirent, atque vt supra caput in sublimi loculum suum priuatim expolirent, & secum vnâ martyrum reliquias reconderent, ac nemini rem indicarent. Ac monachi quidem fecerunt sicuti mandatum fuerat: vt autè debitum cultum martyres consequerentur, & externi tamen rem nescirent, secundũ datum Eusebiæ iusiurandum,
 oratorium

oratorium sub terra construxerunt ad illius loculum, in
 edificio autem conspicuo supernè coctis lateribus vesti-
 tum pauimentum, & ex eo descensum clancularium ad
 martyres. Post hæc Cæsarius, vir ea tempestate cum pri-
 mis potens, qui & ad consularem & ad præfectoriam dig-
 nitatem peruenerat, defunctam vxorem suam iuxta lo-
 culum Eusebię sepeliuit: hoc enim illis ita decretum erat,
 dum adhuc in viuis essent, cum & miro amore inter sese
 mutuò tenerentur, & in religione ac doctrina concordēs
 essent: Et hinc Cæsario huius loci emédi data occasio fuit,
 vt & ipse prope vxorē sepeliretur: Prædicti ergo isti mo-
 nachi aliò emigrarunt, neque tamen de martyribus quicq̃
 indicarunt: Domo postea collapsa terraq; ac ruderibus in-
 gestis, vniuersus ille locus exæquatus fuit, quia templum
 inibi magnificum Deo Cæsarius ipse in honorem Thyrsi
 martyris ædificarat: Deus autem vt apparet hunc locum
 ita obscurari, & tantum temporis elabi de industria vo-
 luit, vt & martyrum inuentionem & inuentricis pietatē
 admirabiliorem illustrioremq; redderet: Ea erat Impera-
 trix Pulcheria, soror Imperatoris: Huic enim cum tertio
 apparuisset admirandus ille Thyrsus, eos, qui sub terra ab-
 sconditi latebant indicauit, & ad se transferri iussit, vt &
 eiusdem loci & eiusdem quoq; honoris secum participes
 essent, simul & ipsi quoq; quadraginta martyres militari-
 bus vestimentis candidis induti, semetipfos illi conspi-
 cuos fecerunt: Hæc verò res & supra fidem, & prorsus in-
 extricabilis esse videbatur: neq; enim aut clerici, qui hoc
 in loco seniores erāt, quamuis sæpe rogati, aut alius quis-
 quam iudicare martyres poterat: Ad extremum cunctis
 iam desperantibus, Polychronio cuidam presbytero, qui
 olim ex familiaribus Cæsarij fuerat, in mentem Deus re-
 degit istos monachos, qui hunc locum quondam incolu-
 erant, qui quidem ad Macedonianorū clericos veniens,
 sciscitatur de ipsis, omnibus autem illis iam defunctis, cū
 vnum duntaxat superstite reperisset, qui in hoc ipsum vi-
 debatur in vita conseruatus, vt quæstos martyres in-
 dicaret, orabat, vt diceret, cognouisset ne sanctas re-
 liquas sub indicato loco reconditas? Sed cum eum
 propter datum Eusebię iusiurandum subdetrectantem
 videret

videret

videret Polychronius, diuinam illi apparitionem, & perturbationes Imperatricis, & ipsorum desperationem commemorat, tum ille vera esse confitetur ea, quæ Deus Imperatrici reuelarat. Nam se, quia adolescentulus tum ibi sub senibus præceptoribus ad monasticam institutus esset, certò scire, martyres iacere circa loculum Eusebiæ, ignorare tamen, vtrumne sub delubro, an verò alibi defossi sint: propterea quòd multum temporis effluerit, & prior loci facies in eam sit mutata, quæ nunc est. Atqui inquit Polychronius mihi non idem accidit. Recordor enim me fortè adfuisse sepeliendæ coniugi Cæsarij, & ex vicina viâ publica ratione, ducens coniugio eam iacere circa Ambonem, quod est suggestum lectorum. Proinde, respondens monachus, etiam Eusebiæ loculum inquit propè vxorem Cæsarij querendum est: quandoquidem & viâ plerumq; vna erant, & post mortem se coniunctum sepulchrum habituras pactæ sunt: Cum itaque secundum hæc quæ dicta sunt fodere & sanctas istas reliquias inuestigare oporteret, Imperatrix facta certior opus virgeri iussit: Effosso igitur illo circa Ambonem loco, repertus fuit locus vxoris Cæsarij, sicuti coniectarat Polychronius: Paululum autem hinc distans ex transfuerso statum coctis lateribus pavementum erat, & ad huius ambitum æquali mensura respondens tabula marmorea, sub qua ipsius Eusebiæ locus ostendebatur, & huic imminens delubrum perquam scitè marmoribus leucoporphyris incrustatum. Ipsum porrò loculi tegmen velut in mensam sacram fabricatum erat. In summo autem vbi martyres iacebant, exiguum foramen apparebat. Astans igitur quidam de familia Imperatoris tenuem virgulam, quam fortè habebat, per foramen immisit, & extractam naribus admouit, & vnguentum fragrantissimum olfecit: ex quo statim tum laborantibus, tum astantibus bona spes suborta fuit: Itaque cum loculum auide aperuissent, Eusebiam inueniunt. Illud verò, quod ad caput eius eminebat, in arcæ formam cælarum proprio intus tegebatur operculo, & vtrisque ei ad labra circumdatum, plumbo conglutinatum ferrum, ipsum continebat. In eius medio rersus foramen istud apprensus etiam annū manifestius declarabat intus haberi martyres: Hæc

vbi

ubi annuntiata essent euestigio accurrunt, Imperatrix & episcopus ad martyrium: Tum solutis per artifices ferreis istis vinculis, confestim sine negotio operculū extractum fuit: sub hoc autem multa unguenta, & in his pixides argenteæ duæ repertæ sunt, in quibus sanctæ reliquiæ iacebant: Tunc igitur Imperatrix Deo preces gratulatorias fundebat, tum quòd se tanta reuelatione dignatus esset, tum quòd sanctarum reliquiarum inuentionem assecuta esset: Post hæc præciosissima theca martyres honoratos iuxta venerabilem Thyrsum composuit, publica festiuitate, ut æquum erat, cum debito honore ac pompa ac psalmodiis celebrata. Cui & ipse ego interfui. Atque hæc quidem sic esse gesta testabuntur illi, qui huic festiuitati interfuerunt, omnes enim fermè adhuc supersunt, cum multo postea gesta fuerint, Proclo scilicet ecclesiam Constantinopolitanam gubernante.

De virtute Pulcheriæ ac sororum eius, de singulari beneuolentia qua Deus eas persecutus est.

CAPVT III.

Fama autem est, & in aliis quoque negotiis Imperatrici Deum quæ futura erant reuelasse, plurimamque tum huic ipsi, tum sororibus huius accidisse, quæ diuinum erga eas amorem testarentur. Nam & ipsæ quoque, idem vitæ institutum sectabantur, erga sacerdotes ac templa benignè affectæ, erga peregrinos indigos ac pauperes munificæ: mensa ut plurimum erat eadem omnibus, idemque processus, & simul Deum noctu iuxta atque interdium laudabant, & pro honestarum mulierum consuetudine, texturis & huiusmodi operibus vacabant: Orium enim atque desidiam, quamuis Imperatrices & in Imperio natæ atque educatæ essent, sacra virginitate, quam profitebantur, indignam iudicabant, & ex vita sua reiecerunt: Qua de causa cum Deus illis manifestè propitius esset, earumque domum vindicaret, Imperator ipse, tum ætatis, tum Imperii amplitudine profecit, & quicquid insidiarum aut belli aduersus ipsum conceptum esset, sua sponte rursus dissoluebatur.

Dd

De